

DET KONGELIGE BARNE-
OG FAMILIEDEPARTEMENT

Betesda Borgestad
v/ Frank Holmberg

Deres ref

Vår ref
20/3670-2

Dato
6. oktober 2020

Tilskudd til tros- og livssynssamfunn etter ny trossamfunnslov

Vi viser til e-post 16. september 2020 med spørsmål om vilkår for tilskudd til tros- og livssynssamfunn etter [lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn](#) (trossamfunnsloven). Loven skal tre i kraft 1. januar 2021.

Krav om 50 medlemmer

For å kunne bli registrert og være berettiget til tilskudd etter den nye trossamfunnsloven må tros- og livssynssamfunn ha minst 50 medlemmer som

- a) selv har meldt seg inn, eller som har blitt innmeldt av dem som har foreldreansvaret,
- b) er bosatt i Norge, og
- c) ikke er medlem i Den norske kirke eller et annet registrert tros- eller livssynssamfunn, se loven §§ 4 første ledd og 5 tredje ledd.

I [Prop. 130 L \(2018–2019\) Lov om tros- og livssynssamfunn \(trossamfunnsloven\)](#) side 151 opplyses blant annet følgende om innmeldingskravet i § 4 første ledd bokstav a:

«Forslaget gjør det klart at bare medlemmer som selv har meldt seg inn, eller har blitt innmeldt av de som har foreldreansvaret for vedkommende, kan inngå i grunnlaget for registrering eller tilskudd. Det kreves dermed et aktivt, frivillig og informert samtykke til medlemskap i tros- eller livssynssamfunnet.»

Sammenslåing av trossamfunn

I Prop. 130 L (2018–2019) side 151 påpekes det at tros- og livssynssamfunn med færre enn 50 medlemmer vil kunne fusjonere med et annet samfunn for å oppfylle antallskravet i loven

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo
postmottak@bfd.dep.no

Kontoradresse
Akersgt. 59
www.bfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 793

Avdeling
Forbruker-, tros- og
livssynsavdelingen

Saksbehandler
Geir Telstø
22 24 80 28

§§ 4 første ledd og 5 tredje ledd. I [Innst. 208 L \(2019–2020\)](#) side 19–20 bemerker familie- og kulturkomiteen på Stortinget følgende om dette:

«Komiteen viser til punkt 14.4 i proposisjonen: «Tros- og livssynssamfunn som har færre enn 50 medlemmer, vil kunne fusjonere med et annet samfunn for å oppfylle antallskravet». Komiteen har merket seg kravet om aktiv innmelding i § 4 første ledd, og mener at slike fusjoner ikke bør medføre at medlemmene i samfunnene må melde seg inn på ny. Komiteen mener spørsmålet omfattes av reglene for søknad om registrering i § 4, og at departementet bør komme tilbake til en slik presisering av innmeldingskravet i forskrift, jf. § 4 sjette ledd.»

Den 27. mai 2020 sendte Barne- og familiedepartementet forslag til forskrifter til den nye trossamfunnsloven på [høring](#). I tråd med ovenstående komitémerknad inneholder forslaget til forskrift om registrering av og tilskudd til tros- og livssynsamfunn en særskilt bestemmelse om unntak fra lovens innmeldingskrav i forbindelse med sammenslåinger av tros- og livssynssamfunn. Forskriftsforslaget § 3 femte ledd lyder:

«Når flere tros- eller livssynssamfunn har slått seg sammen til ett samfunn, skal medlemmer som var innmeldt i de respektive samfunnene forut for sammenslåingen anses å oppfylle vilkåret i trossamfunnsloven § 4 første ledd bokstav a, uten behov for ny innmelding.»

I [høringsnotatet](#) side 24–25 bemerkes følgende om den foreslåtte bestemmelsen:

«*Femte ledd* gir unntak fra innmeldingskravet i loven § 4 første ledd bokstav a når flere tros- eller livssynssamfunn har slått seg sammen til ett samfunn. Unntaket gjelder kun for personer som var innmeldte medlemmer (innmeldt av seg selv eller av foresatte før vedkommende fylte 15 år) på tidspunktet for sammenslåingen. Unntaket kan også komme til anvendelse i andre tilfeller enn fusjoner i foreningsrettslig forstand, blant annet paraplylignende konstellasjoner. Forutsetningen er at konstellasjonen fremstår som ett tros- eller livssynssamfunn, dvs. en sammenslutning av fysiske personer for felles utøvelse av en tro eller et livssyn, jf. definisjonen i trossamfunnsloven § 1 annet ledd. For å kunne bli registrert og kreve tilskudd må det nye samfunnet dessuten være fast organisert, jf. det innledende kravet i loven § 4 første ledd.

Bestemmelsen gjelder generelt i forbindelse med sammenslåinger, og dermed uavhengig av antallet medlemmer i tros- og livssynssamfunnene som slår seg sammen.

Konstellasjonen må fremstå som ett tros- eller livssynssamfunn i

- tro eller livssyn og i verdigrunnlag,
- i virksomhet (tros- eller livssynsaktivitetene), og i
- organisering og styring, regnskap og rapportering.

Dette vil ikke være til hinder for at enhetene som inngår i konstellasjonen, forblir selvstendige rettssubjekter og beholder et visst selvstyre.

Begrepet trossamfunn er for eksempel tvetydig i den forstand at det brukes både om en enkeltstående menighet og om en sammenslutning av menigheter. Tvetydigheten kommer til uttrykk i registreringsordningen etter gjeldende trossamfunnslov. Et trossamfunn kan nemlig bli registrert på fire alternative måter: Menighetene (i trossamfunnet) kan la seg registrere som trossamfunn hver for seg eller samlet i et fylke eller som fellesregistrering regionalt eller på landsbasis, jf. forskrift om trossamfunn § 2 tredje ledd og punkt 3 a i Justisdepartementets rundskriv nr. G-86/76. Slik vil det også være etter den nye trossamfunnsloven, jf. forskriftsforslaget § 3 fjerde ledd.

Trossamfunn der de lokale menighetene i dag er registrert hver for seg, kan komme til å velge en form for fellesregistrering, for eksempel på regionalt eller nasjonalt nivå, for å møte antallskravet i loven §§ 4 og 5. En slik «omregistrering» vil kunne gjennomføres uten en forutgående fusjon i foreningsrettslig forstand, og uten at de innmeldte medlemmene i de respektive menighetene må foreta en ny innmelding.

Et tros- eller livssynssamfunn kan bestå av enheter som er selvstendige rettssubjekter, og de kan ha en lokal medlemsregisterføring (som danner grunnlag for et sentralt register). Sentralledet må imidlertid representere tros- eller livssynssamfunnet som sådan og alle enhetene i dette. Siden tros- og livssynssamfunn er sammenslutninger av fysiske personer, må medlemmene være medlem i hele samfunnet (på tvers av alle enhetene), ikke bare i den enkelte lokale enhet.»

Registrerings- og tilskuddstellende medlemskap i tros- og livssynssamfunn i 2021 vil være regulert etter bestemmelsene i ny lov og forskrift. Etter § 3 femte ledd i forskriftsforslaget som nylig var på høring, skal medlemmer som var innmeldt i de respektive samfunnene forut for en sammenslåing, anses å oppfylle vilkåret i trossamfunnsloven § 4 første ledd bokstav a, uten behov for ny innmelding. I henhold til de ovenstående merknadene i høringsnotatet vil dette hvile på at visse forutsetninger er til stede.

Regelen om at tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke bare kan kreve tilskudd for personer som tilhørte samfunnet per 1. januar i tilskuddsåret, jf. punkt 3.2 i [rundskriv V-002/19B](#), er videreført i forskriftsforslaget § 7 annet ledd. For at medlemmer som overføres til et nytt eller annet trossamfunn ved en sammenslåing, skal kunne være tilskuddstellende i 2021 må sammenslåingen dermed ha trådt i kraft den 1. januar 2021.

Forskriftene til den nye trossamfunnsloven er ikke fastsatt ennå. Vil trossamfunn som slår seg sammen, forsikre seg om at medlemmer som skal overføres til et nytt eller annet trossamfunn i forbindelse med sammenslåingen, er tilskuddstellende i 2021, kan det innhentes et aktivt, frivillig og informert samtykke til medlemskap fra disse innen 1. januar 2021.

Både etter gjeldende og ny trossamfunnslov bestemmer trossamfunnene selv fremgangsmåten for innmelding. Av dette følger det at et aktivt, frivillig og informert samtykke til at medlemskap overføres ved en sammenslåing kan gis både muntlig og skriftlig – for

eksempel ved fremmøte, over telefon, i e-post, i innmeldingsskjema eller andre typer skriftlige meldinger.

Organisasjonsnummer

Etter ovennevnte forskriftsforslag § 3 første ledd bokstav a må tros- og livssynssamfunn være registrert med organisasjonsnummer i Enhetsregisteret for å kunne bli registrert og kreve tilskudd etter den nye trossamfunnsloven, jf. loven § 4 fjerde ledd. (Slik er det også etter [gjeldende trossamfunnslov](#), jf. [forskrift om trossamfunn](#) § 2 annet ledd bokstav g og § 4 første ledd bokstav d.

Hvorvidt en sammenslåing av flere trossamfunn gjør det nødvendig å bli registrert med et nytt organisasjonsnummer i Enhetsregisteret, vil bero på om det ved sammenslåingen etableres et nytt trossamfunn eller ikke.

Skjer sammenslåingen ved at to trossamfunn oppløses og deretter sammensluttes i et nytt trossamfunn, må det nye trossamfunnet registrere seg i Enhetsregisteret og få tildelt et nytt organisasjonsnummer. Ved en sammenslåing der trossamfunn A tas opp i trossamfunn B, etableres det derimot ikke et nytt trossamfunn. Trossamfunn B beholder sitt organisasjonsnummer og kan oppgi dette når det søker om registrering og krever tilskudd etter den nye trossamfunnsloven.

Hvis flere trossamfunn går sammen i en *paraplylignende konstellasjon* for å oppfylle antallskravet i loven, vil det foreligge en ny organisasjon – og denne vil måtte ha et eget organisasjonsnummer fra Enhetsregisteret for å kunne bli registrert og kreve tilskudd som et trossamfunn etter den nye trossamfunnsloven.

Brønnøysundregistrene bruker normalt ca. to uker på å behandle en elektronisk melding om registrering i Enhetsregisteret. (Innsendelser per post kan ha vesentlig lengre behandlingstid.) I perioder med stor saksmengde kan saksbehandlingstiden være lengre.

Tros- og livssynssamfunn som behøver et nytt organisasjonsnummer, anbefales å sende inn elektronisk melding om registrering i Enhetsregisteret så tidlig som mulig, slik at organisasjonsnummeret kan bli tildelt i god tid før 1. mars 2021.

På Brønnøysundregistrenes nettsider finner dere informasjon om registermeldinger: <https://www.brreg.no/bedrift/samordnet-registermelding/>. Ta kontakt med Brønnøysundregistrene dersom dere har spørsmål nettsidene ikke gir svar på.

Med hilsen

Ellen Ur (e.f.)
avdelingsdirektør

Geir Telstø
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Fylkesmennene
Brønnøysundregistrene
Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn
Norges Kristne Råd
Islamsk Råd Norge

KOPPI